

Velkommen til månedlig møte Støtte til innføring av ny opplæringslov

Teams 17.12.2024 kl. 10:00 -11:00

Statsforvalteren i Rogaland

17.12.2024

Praktisk informasjon

- Spørsmål om lovtolkninger
 - Send til sfropost@statsforvalteren.no
- Spørsmål underveis i møtet
 - Bruk chatten
- Møtet blir tatt opp, lenken og PP blir sendt til skoleeier
- Hvis dere har spørsmål om samlinger, denne møteserien eller annet i forbindelse med vår støtte til innføring av ny lov, kontakt Elisabeth Ur Fjørtoft. Hun koordinerer arbeidet hos oss. (elisabeth.fjortoft@statsforvalteren.no)

Tematikken i dag

- Nytt og nyttig
- Elevens rett til å bli hørt
- Elevens beste og rett til medvirkning i sammenheng med kap. 11
- Innhold i ny veileder tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging, nytt kap. 7.7.
- Skoleplassering
- Avslutningsvis
 - Kommende regelsamlinger
 - Veggen videre
 - Tilbakemelding til oss

Nye ressurser på udir.no

- [Rundskriv om skolereglar | udir.no](#)
- [Dekning av utgifter til individuell tilrettelegging i private skoler | udir.no](#)
- [Sluttvurdering i matematikk etter 10. trinn | udir.no](#)
- [Føring av vitnemål og kompetansebevis i modulstrukturert opplæring for voksne | udir.no](#)

Elevenes rett til å bli hørt

Kva står i opplæringslova?

§ 10-2:

Elevane har rett til medverknad i alt som gjeld dei sjølve etter denne lova, og har rett til å ytre meiningane sine fritt.

Elevane skal bli høyrde, og det skal leggjast vekt på meiningane deira etter alder og modning.

Medverknad:

- Rett, men ikkje plikt
- Treng ikkje samtykke frå foreldra for å snakke med eleven.

Eleven skal få informasjon

Føresetnad for å uttale seg fritt:

- Informasjon om situasjonen eller saka
- Informasjon om kva avgjerder som skal tas, og kva konsekvensar desse avgjerdene kan få for eleven.
- Dersom det finst fleire alternative løysingar, skal eleven få informasjon om dette.

Informasjonen må vere forståeleg og tilpassa

Individuelle føresetnader, til dømes eleven sin:

- alder og modning
- erfaring
- kultur- og språkbakgrunn

Ikkje tilstrekkeleg å la eleven ytre seg

Realisering av retten krev at

- det blir lagt vekt på meiningane til eleven etter alder og modning

Retten til medverknad

- Primært skolen som må ivareta retten til medverknad.
- PPT har også eit ansvar
- Ikkje tilstrekkeleg å få informasjon frå andre, t.d. foreldra.
- Brot på retten til medverknad dersom ein ikkje snakkar direkte med eleven.
- Brot på kravet om forsvarleg saksbehandling.
- Elevar har rett til privatliv (BK art.16)

Samanheng med vurderinga av eleven sitt beste

Skulen må sørgje for å skaffe seg kunnskap om kva som vil vere det beste for eleven.

Medverknaden til elevane vil vere sentral i vurderinga av kva som er det beste for elevane.

Eitt moment i vurderinga av eleven sitt beste:

- eleven sine egne meiningar

Handlingar og avgjerder som vedkjem elevar

Maler | udir.no

- [særskild språkopplæring nynorsk](#)
- [innføringsopplæring nynorsk](#)
- [punktskrift nynorsk](#)
- [fritak frå nasjonale prøver nynorsk](#)
- [individuell tilrettelagt opplæring nynorsk](#)
- [personleg assistanse nynorsk](#)
- [tekniske hjelpemiddel nynorsk](#)
- [fysisk tilrettelegging nynorsk](#)
- [opplæring i mobilitet nynorsk](#)
- Skoleplassering
- Skoleskyss
- Skolestart
- Permisjonar
- Ulike fritak
- Individuell tilrettelagt opplæring

Elevenes beste og rett til medvirkning i sammenheng med kap. 11

Trinnene i vurderingen av elevens beste

Identifisere elevens
interesser

Vurdere hva som er
best for eleven

Vekte elevens beste
opp mot andre hensyn

Vise

Identifisere elevens interesser

- Undersøke situasjonen eleven er i og kartlegge hvilke behov eleven har
- Hva innhenter man dokumentasjon om?
 - FNs Barnekomité sin momentliste →
 - Hvilke momenter som er relevante å innhente informasjon om avhenger av den enkelte sak
- Hvem innhenter man dokumentasjon fra?
 - Eleven selv
 - Foresatte
 - Andre som kjenner eleven
 - Laget rundt eleven

Barnets eller barnas syn

Barnets identitet, karaktertrekk og egenskaper

Familiemiljø og opprettholdelse av nære relasjoner

Beskyttelse, omsorg og sikkerhet for barnet

Sårbarhet eller sårbare situasjoner

Barnets rett til liv og utvikling

Barnets fysiske og psykiske helse

Barnets rett til utdanning

Vurdere hva som er best for eleven

Elev med behov for individuelt tilrettelagt opplæring

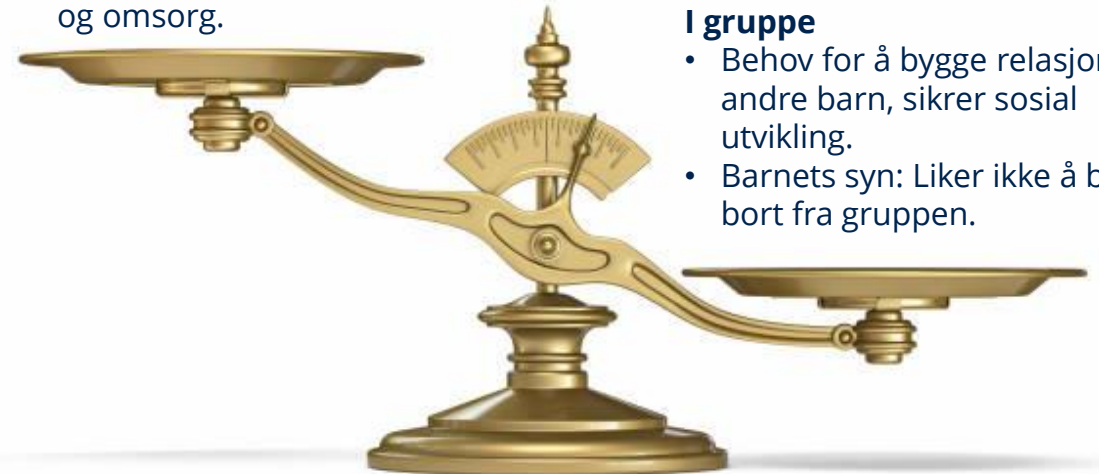
- Individuell og konkret vurdering, sett i lys av de interessene eleven har.
- Forsvarlig vurdering i tråd med regelverket og faglige synspunkt.
- Eleven kan ha flere og motstridende interesser, det må da gjøres en avveining.
- Konkludere og begrunne.

En-til-en

- Rolige omgivelser gjør barnet mer mottakelig for læring, sikrer retten til utvikling.
- Kan ha behov for skjerming, sikrer retten til beskyttelse og omsorg.

I gruppe

- Behov for å bygge relasjoner til andre barn, sikrer sosial utvikling.
- Barnets syn: Liker ikke å bli tatt bort fra gruppen.

Vekte elevens beste opp mot andre hensyn

- Elevens beste må vektes opp mot andre motstridende hensyn i saken.
- Jo sterkere elevens beste taler for en bestemt løsning, jo mer skal til for å sette det til side.
- Konkludere og begrunne.

Elev med behov for individuelt tilrettelagt opplæring

Vise vurderingen av elevens beste

- Vise hvordan man har undersøkt elevens interesser, hvordan man har vurdert hva som er elevens beste utfra disse interessene, og hvordan elevens beste har blitt vektet mot andre hensyn.
- Jo mer inngripende tiltak, jo sterkere står begrunnelsesplikten, og jo mer grundig og utførlig må vurderingen av elevens beste synliggjøres i sakkyndig vurdering og vedtak. Eks:
 - Mye en-til-en undervisning
 - Unntak fra kompetansekravene
 - Bruk av alternativ opplæringsarena
 - Fritak fra opplæringsplikten

Elevens rett til å bli hørt i saker om individuell tilrettelegging

- Har eleven meninger om hva den individuelle tilretteleggingen bør inneholde og hvordan den skal organiseres?
- Tilpasse informasjonen og tilrettelegging under medvirkningen.

Veileder tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging: Nytt punkt 7.7

Faglig ansvar for ITO

Bare ansatte i lærerstilling (jf. § 17-6)

Faglig ansvar innebærer:

- ansvar for at ITO er i samsvar med LK20
- forberede opplæringen
- måtte være **til stede** i opplæringen
- følge opp opplæringen
 - plikt til å følge med på elevens utvikling, sikre vurdering
 - plikt til å melde fra til rektor hvis tvil om [tilfredsstillende utbytte](#).

Lærere kan gi ITO

Foto: Statsforvalteren

➤ Hovedregel:

- * oppfylle kompetansekravene for å bli tilsatt i lærerstilling
- * oppfylle krav om relevant kompetanse i fagene det skal undervises i

➤ Unntaksregler – må tilrådes av PPT og fastsettes i enkeltvedtaket:

- 1) ITO kan gis av person med universitet- eller høyskoleutdanning som gjør vedkommende særlig egnet til å ivareta elevens behov.
- 2) ITO kan gis av tilsatt lærer som ikke oppfyller alle kravene om relevant kompetanse i alle fagene vedkommende lærer skal gi ITO i.

Annet personale enn tilsatt i lærerstilling kan hjelpe til i opplæringen

Udir nevner følgende eksempler:

- lese- og skriveassistanse
- oppstarts- og avslutningshjelp,
- hjelp til overganger mellom timer/friminutt/aktiviteter
- hjelp til å finne frem utstyr og hjelpemidler
- gi påminnelser

Assistentens rolle er å hjelpe til.

Rollen må ikke være av en slik karakter at assistent i praksis er den som gir ITO eller har det faglige ansvaret for ITO.

Foto: Solution Marketing

Assistenters ulike roller:

- 1) Hjelpe til innen ITO.
Bistå i opplæringen.

Formål med assistentens rolle:

Bidra til at den som har faglig ansvar eller den som skal gi ITO, får gitt eleven den opplæringen eleven skal ha.

- 2) Personlig assistanse innen ordinært

Dekke en elev sitt behov for praktisk hjelp og bistand.

Terskelen for rett: eleven har ikke tilfredsstillende utbytte, tross tilpasset opplæring § 11-1.

Formål med assistentens rolle:

Sikre likeverdig muligheter og ikke-diskriminering innen ordinær opplæring.

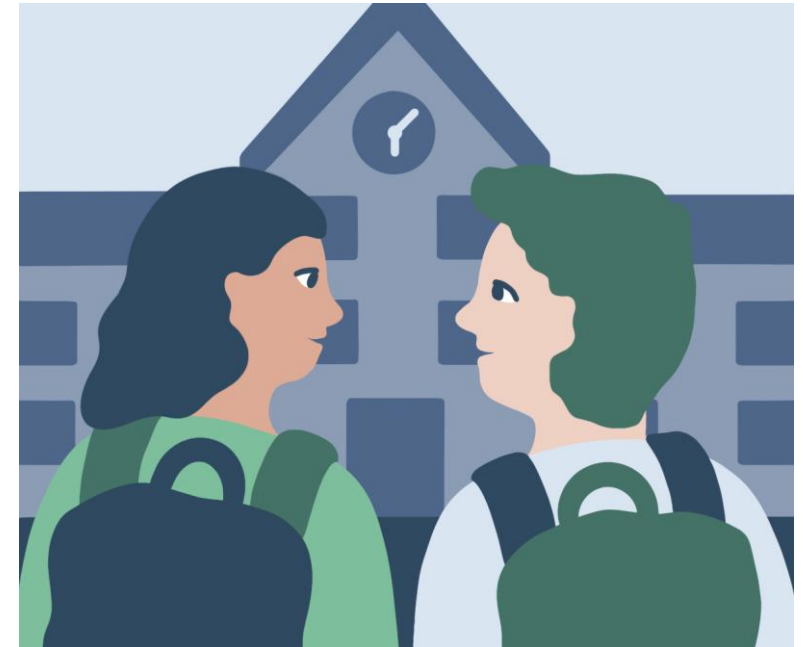
Skoleplassering

Hvilken grunnskole elevene skal gå på

Opplæringsloven § 2-6 første ledd

- Elevene har rett til å gå på en skole i nærmiljøet
- Kommunen kan velge om de gir forskrift om skolekretsgrenser eller tildeler skoleplass ved enkeltvedtak

Hvilken skole er elevens nærskole

Opplæringsloven § 2-6 første ledd

- Skal legge særlig vekt på hvilken skole som er nærmest
- Kan også ta hensyn til topografi, trafikkforhold, **kapasiteten på skolene** og at barn i samme nabolag får gå på samme skole

Opplæringsloven § 2-6 andre ledd

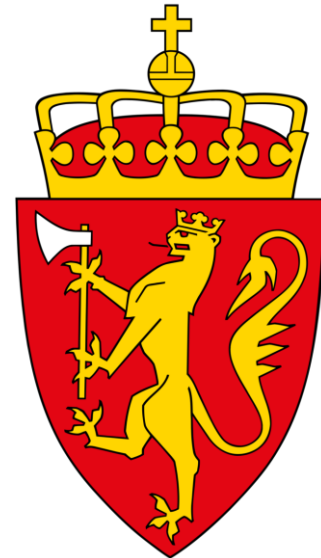
- Etter søknad kan en elev tas inn på en annen skole enn nærskolen

Forskrift om skolekretser

- Forskriften må oppfylle formkravene i fvl. § 38 og [kunngjøres i Norsk Lovtidend](#)
- Skolekretsgrensene må være fastsatt i tråd med nærskoleprinsippet
- Forskriften må regulere i hvilke tilfeller det kan gjøres unntak fra skolekretsgrensene
 - Kommunen må fatte enkeltvedtak

Svar på spørsmål

Kommende regelsamlinger om sluttvurdering

4 GOD UTDANNING

- 23. januar: Om standpunktvurdering og klagebehandling i vgs.
 - Påmelding til Rogaland fylkeskommune
- 4. og 6. februar: Fagdag om sluttvurdering i grunnskolen (eksamen og standpunkt).
 - Påmelding her: [Fagdag om sluttvurdering i grunnskolen | Statsforvalteren i Rogaland](#)

Innhold

Første del – innleiande reglar

Kapittel 1 Formålet med og krava til opplæringa

- [§ 1-1 Formålet med lova](#)
- [§ 1-2 Verkeområde](#)
- [§ 1-3 Formålet med opplæringa](#)
- [§ 1-4 Mål og prinsipp for opplæringa](#)
- [§ 1-5 Samisk innhald i opplæringa og samiske læreplana](#)
- [§ 1-6 Fag- og timefordeling og tilbudsstruktur](#)
- [§ 1-7 Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk](#)

Andre del – grunnskoleopplæring

Kapittel 2 Rett og plikt til grunnskoleopplæring

- [§ 2-1 Rett til grunnskoleopplæring](#)
- [§ 2-2 Plikt til grunnskoleopplæring](#)
- [§ 2-3 Innhald, vurdering og dokumentasjon i grunnskoleopplæringa](#)
- [§ 2-4 Utsett og tidleg skolestart](#)

Tilhøyrande forskrift

[Opplæringsforskrifta](#)

[Læreplanverket](#)

[Rammeplan for SFO](#)

Opplæringslova

← Til første side
☰ Innhaldsfortegnelse

§ 10-2 Elevane sin rett til medverknad

Elevane har rett til medverknad i alt som gjeld dei sjølve etter denne lova, og har rett til å ytre meiningane sine fritt. Elevane skal bli høyrd, og det skal leggjast vekt på meiningane deira etter alder og modning.

Vis på Lovdata.no

Forarbeid til loven

Paragrafen er ny og er omtalt i punkt 21 i [Prop. 57 L \(2022–2023\)](#).

Paragrafen følger opp Grunnlova § 100 om yringsfridom og § 104 om retten barnet har til medverknad, og må tolkast i lys av reglar i Grunnlova og barn sin rett til å bli høyrd etter barnekonvensjonen artikkel 12. Paragrafen gjeld elevar under og over 18 år, noko som inneber ei utviding samanlikna med kva som følger av anna regelverk.

Paragrafen gjeld ikkje for dei som har læretid i bedrift. Prinsippet om retten barnet har til å bli høyrd, vil likevel, i kraft av Grunnlova og barnekonvensjonen, gjelde for dei som har læretid i bedrift når dei er under 18 år. For dei som har læretid i bedrift, gjeld reglane i arbeidsmiljølova om retten og plikta arbeidstakarar har til medverknad.

For vaksne deltakarar gjeld eigne reglar om medverknad, sjå § 20-1.

Første punktum gir kvar elev ein sjølvstendig og vilkårslaus rett, men ikkje ei plikt, til å medverke i alle avgjerder som gjeld eleven sjølv. Det er ikkje nødvendig å hente inn eit samtykke frå foreldra for å snakke med eleven. Retten eleven

Vis forarbeid til loven

Relatert innhald

[Elevens beste](#)

[Elevmedvirking i skolemiljøarbeidet](#)

[Klasseledelse](#)

[Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) | udir.no](#)

Tilbakemelding på Statsforvalteren i Rogalands støtte til innføring av ny opplæringslov

Tilbakemelding til oss på vår støtte til innføring av ny opplæringslov nå og i det videre

- Lenke til formsskjema sendt på e-post nå
- <https://forms.office.com/e/1ViQfdwt6S>

Statsforvalteren i Rogaland

17.12.2024
024

Referanser

[Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) | udir.no](#) (med visning av forarbeidene)

[Forskrift om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringsforskrifta\) | udir.no](#) (med visning av merknadene)

[Prop. 57 L \(2022–2023\) \(regjeringen.no\)](#) (forarbeidet)

[Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) – Lovdata](#)

[Ny opplæringslov høsten 2024 | udir.no](#) (udir sin landingsside)

Takk for
oppmerksomheten!

Statsforvalteren i Rogaland

Facebook facebook.com/statsforvaltarenrogaland/
Nettside statsforvaltaren.no/ro